

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr.,
a treia-ora 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 5 cr. se vînd la »Tipografia«, soc. pe acțiuni

Numeri singuratici la 20 bani se vînd la librăria G. Cârjan, Ploiești

„Popoarele Mele!“

(c.) Dela prima privire manifestul Monarchului își face impresia unei scrisorimi intime, emanată din un sentiment de iubire curat și nefățărît.

Nu mai vedem rigoarea oficioasă obicinuită în astfel de acte, nici stilul stereotip și rece; Monarchul se pare a scobori din înălțimea tronului, ca să poată vorbi mai intim cu popoarele, cari s'au grupat cu toate în jurul treptelor tronului.

E prea departe de a vorbi din înălțimea tronului, căci popoarele sînt departe așezate, ele nu ar înțelege toate cuvintele poate, și dacă ar întreba de alții să le lumineze, ar păși-o poate mai rău....

Din înălțimea tronului nu poți vorbi așa *nemijlocit*, cum vorbești când te scobori însuși, ca toți să-ți audă graiul și să-ți înțeleagă pe deplin.

În momentul scrierii manifestului, Monarchul nu era, ca fi mai mult om decât Suveran; oare, care înflegînd dureroasa zguduitoră a suferinței, multumește tuturor pentru mila ce i-o manifestă, și dorește ca toți să fie fericiți și scutiți de zguduitoră senzații de durere, ce au trecut peste încăruntitul lui cap.

Cătă căldură e în acest »Popoarele Mele!«

Îți produce senzația unui părinte bătrîn și bun, care vîndu-și copiii întristați exclamă înduioșat de prezența lor: — Copiii mei!

Și așa și este! Popoarele grupate în jurul tronului din acest trist prilej, erau cu toții copiii Coroanei. Erău între ei unii, mai răsfațați, cari se îndesaua pretutindeni să ocupe todeauna locul cel dintăiu, și earăși erau alții mai puțin băgați în seamă, mai puțin răsfațați în gesturi și purtare, cari își ocupau cu modeste un loc între ceilalți.

Monarchul se coboară în mijlocul lor, și rotindu-și privirea îi observă pe toți deodată: și pe cei-ce se înghesuieră înainte, și pe cei din al doilea și al treilea plan.

Și El nu exclamă, după-cum alții ar fi dorit:

Națiunea mea iubită! sau: Heghemoni iubii, copiii mei favorii!

Nu.

Privirea Lui îi învîluie deodată pe toți, și fii monarchice de aceeași dragoste pentru toți fii monarchiei exclamă:

— Popoarele Mele!

Ca-și-cînd ar zice: voi toți dela poalele tronului Meu, toți, fără deosebire de favoriți, sau nefavoriți, sînteți părtași durerii Mele, și vrednici de înalta Mea recunoștință!

Și copiii cei răsfațați privesc în apoi zimbînd batjocoritor. În mintea lor de imbinăbi nu încape gîndul, cum se face că Monarchul se se adreseze și acestor nenorociți nebăgați în seamă. Cum se poate să se adreseze cineva la naționalități, la popoare, cînd scris este, că în această țeară numai *un singur* popor există, ear' celelalte sînt »părți integrante« ale aceluiași singur domnitor popor și în mod cu totul *accidental* vorbese românește, sîrbește sau slovaceste.

Nu, naționalități nu există — numai una singură, căci numai a acesteia e puterea și mărirea, Monarchul n'a folosit bună expresiune.

Și Monarchul continuă să vorbească mai departe, cuvintele Lui sună mulțimei de popoare.

În comitiva adresată lui Bánffy se zicea expres: »te încredințez a face cunoscută mulțumita Mea *iubitelor Mele* popoare din toate țările coroanei Mele ungare«.

Asadară în țările coroanei ungare *există* popoare!

Există, căci Suveranul nostru trebuie să știe dacă există sau nu, dacă să

adresează unor popoare existente, sau unor *himere*.

Și dacă *există*, — dela sine cad una după alta toate himerele heghe-monilor nostri, despre o singură națiune existentă, despre absoluta dispariție a *majorității* de nemaghiaari, în oceanul Maghiarilor aflători în *minoritate*!

Da, există popoare!

Popoare, cari de veacuri locuiesc munții și văile acestei țări, cari și-au vîrsat sîngele și și-au jertfit vieța pentru țeară și pentru tron.

Există popoare — cari își jertfesc și astăzi totul pentru mărirea tronului și binele țerei; cari își împlinesc toate datorințele de cetățeni iubindu-și patria cu aceeași nealterată afecțiune și totuși cu o nemai pomenită violență vine un element mai mic ajuns la putere și le aruncă în față:

Nu-i adevărat, voi nu existați, singur eu exist; voi aveți să plătiți dări, să vă împliniți toate datorințele ce aveți ca cetățeni, ear' eu, care am puterea în mână, drept recunoștință pentru serviciile voastre am să constat, că voi nici nu existați pe lumea asta!

Frumoasă răsplată pentru popoarele, cari își împlinesc cu sfințenie datorințele, ear' în schimb li-se contestă dreptul de a-și pretinde partea lor la soare!...

Frumoasă perspectivă pentru viitorul *majorității* cetățenilor, cînd li-se ignorează cel mai elementar drept din lume: *dreptul existenței* ca popor.

Ar fi trist de bună-seamă, dacă existența noastră ar depinde dela legile heghe-monilor, dacă ar pute să fie pe lumea asta o astfel de lege, care să mă poată convinge, că eu nu exist, cînd eu bine știu, că exist!

Dar' existența noastră dela Dumnezeu și dela noi depinde și dacă cineva are aerul de a ne trage la îndoiială existența e semn, că nu ne putem înțelege cu el.

Pentru-că sînt oameni cu cari nu te poți înțelege, și în cazul de față singura mîngăiere ne va fi, că *nu noi* sîntem cauza neînțelegerii!

Cum se te poți înțelege cu cineva, cînd el îți ignorează a *priori* existența?

Dacă nu exist, cum pot eu să mă dimit în desbateri reale cu cineva?

Dacă noi nu existăm ca națiune, cum am pute intra în desbateri de pace cu Ungurii cari există?!

Eată ridicolul situației create de actualii heghe-monii, eată imposibilitatea unei apropieri create de aceiași heghe-monii, cari buciună în lumea întreagă, că naționalitățile nu voese să se împace și țes în tăcere planuri revoluționare.

Cuvintele manifestului: »Rog pe Atotputernicul să binecuvinteze popoarele Mele și să le lumineze spre a afla calea iubirii și a bunei înțelegeri«, par a se referi chiar la această situație ridicolă și imposibilă.

Dorim din inimă, ca dorința Monarchului să se îplinească, dar' trebuie să constatăm, că noi nu sîntem înscenatorii acestor stări, deși patrioții ne strigă în gură mare: hoții de păgubași!

Nu noi sîntem de vină, că sîntem prescurtați pe toate terenele, nu noi sîntem de vină, că astăzi ni-se ignorează chiar și existența.

Sînt alții.

Și acei alții, dacă țin ceva la cuvîntul Regelui, să-și aducă aminte, că acesta le sună mai cu seamă lor, și ei sînt chemați în primul rînd, a-l face posibil și realizabil.

Nu noi sîntem, cari am zădărnicit și până acum peacea, nu o vom zădărnici-o nici de acum, să nu se uite însă că în toată afacerea noi nu putem ave decât un rol pasiv.

Sibiuu, 22 Septemvrie n.

Croația și manifestul Monarchului. În Croația manifestul Monarchului dat către popoarele Sale, a fost primit cu multă dragoste și însuflărire. Manifestul tipărit pe placate mari a fost afișat pe colțurile străzilor. Deputatul Mazzura, în o scrisoare deschisă, adresată președintelui dietei, se plînge că Croația nici n'a fost invitată și nici n'a fost reprezentată la înmormîntarea Împărătesei.

Foile protestează, ca manifestul Monarchului și pentru Croația să fie subscris de Bánffy.

Conform constituției, pentru Croația, manifestul trebuia să fie subscris de Iosipovich, ministrul pentru Croația.

Gendarmeria la noi. Pentru păzirea ordinii în »statul unitar maghiar«, ca cel mai bun și cel mai sigur mijloc s'au dovedit de multă vreme *gendarmii*, celebri cu deosebire, cînd au de a face cu nemaghiaarii, și au de a apăra integritatea statului de pretinsele »conjurări« ale »agitatorilor valahici«.

Nu e mirare deci, dacă sînt indispensabili pentru Ungaria.

În preliminarul de spese al ministrului de interne, pe anul viitor, sînt luați 5,239.980 fl. 76 cr. numai pentru salarizarea anuală a *gendarmilor*. Tot acolo e proiectată înmulțirea gendarmeriei cu câteva sute.

Ce se face și ei, siguranța statului o pretinde.

Adevărat stat polițienesc.

Salariile ofițerilor din armata comună. În ministerul comun de războiu, se lucră la un proiect de lege, în urma căruia salariile ofițerilor din armata comună vor fi urcate.

Urcarea salariilor pentru ofițerii din armata comună, ar aduce cu sine urcarea salariilor și pentru ofițerii dela *honvezime*.

Dacă acest proiect va deveni în adevăr lege, *budgetul* monarchiei earăși se va mai îngreuna cu câteva milioane.

Memoria Împărătesei-Regine.

Adîncul doliu de care e cuprinsă monarchia întreagă, prin neașteptata și tragica moarte a Maiestății Sale Împărătesei-Regine, nici azi nu s'a sfîrșit, și în curînd nici nu se va sfîrșit, pentru-că mare și grozavă a fost lovitura ce a îndurat-o prea bunul nostru Monarch, și mare e iubirea și alipirea popoarelor sale, și durerea și doliul lui și fiii monarchiei o împărtășesc.

Maiestatea Sa primește zilnic adrese de condolare, supuși Sei credincioși fac totul spre a-l mîngăia, și fiecare supus al monarchiei, ia parte după-cum poate la doliul și durerea Domnitorului seu.

Condolarea Vienei.

Martî, în 20 l. c., Maiestatea Sa a primit în audiență deputațiunea orașului Viena, constatătoare din doi subprimari, patru amplioiați orașenești, în frunte cu primarul *Lueger*.

În numele orașului Viena, primarul *Lueger*, în un frumos discurs, a tîlmăcit durerea și condolarea vienezilor, din incidentul grozavei nefericiri ce a căzut asupra Maiestății Sale și asupra Casei domnitoare.

Maiestatea Sa a fost mișcat până la lacrimi.

În răspunsul înduioșat ce i-l a dat, a zis și următoarele:

»După lovitura grozavă ce m'a ajuns, o repet din nou, singura Mea mîngăiere e credința în D-zeu și în fidelitatea și iubirea popoarelor Mele. Sper că voiu ave destulă tărie a-mi face datoria«.

Venind vorbă despre doliul ce l-au manifestat orașele cu ocaziunea înmormîntării, Maiestatea Sa și-a exprimat recunoștința, că doliul Vienei a fost sincer și solemn.

Între altele a zis: Vienezii mă iubesc mult și sînt în privația aceasta fără păreche, *mă simțesc în mijlocul lor ca-și-cînd mă trăir în o familie*.

Condolarea parlamentului maghiar.

În ședința din 20 l. c. a camerei ungare, ca un tribut față de memoria Împărătesei-Regine și ca o condolare față de Monarchul, ministrul-președinte Bánffy a propus, ca amintirea răposatei Împărătese-Regine să se eternizeze în o lege. Anume să se iee dispozițiuni față cu sumele încurse de bunăvoință pentru ridicarea unui monument. Despre aceste dispozițiuni, despre rezultatul lor și despre afacerea monumentului, să se facă în fiecare an raport ambelor camere până-cînd monumentul va fi ridicat.

Legea aceasta îndată după promulgarea ei va intra în vigoare și cu executarea ei va fi încredințat ministrul-președinte. Acest proiect de lege — care are numai 4 §-i — a și fost predat îndată comisiunei justițiare.

Adresele comitatelor.

Toate comitatele au trimis adrese de condolare M. Sale.

E de remarcă, că Ungurii nici în manifestarea acestor gingașe sentimente de doliu, nu s'au putut desbrăca de șovinismul lor.

Comitatele compuse din mai multe naționalități, în adresele lor de condolare nu au făcut amintire decât de o singură națiune, de națiunea maghiară, desconsiderând cu totul sentimentele de doliu ale nemaghiaarilor, nedându-le libertatea de a se manifesta în adresele către Monarch.

Ca exemplu nu cităm aici decât adresa comitatului Brașov, care deși e compus în mare parte din nemaghiaari, în adresa de condolare a acestui comitat nu se face amintire decât de »națiunea maghiară«.

O singură deosebire se pare a fi făcut în această direcție numai comitatul nostru.

Din adresa de condolare a congregației *si-biene* extragem următoarele:

»Deși în jalea cea adîncă, în durerea, ce e peste măsură de mare, cu care cercați sîntem, credința în Dumnezeu ne este unica rază de speranță, care abia mai licărește și de care ne prindem cu toată tăria sufletului nostru adînc tristat, totuși aflăm o consolare oare-care în firma convingere, că Dumnezeu puterilor va auzi ruga noastră, care deopotrivă cu țeara întreagă din adîncul inimilor noastre i-o aducem:

Să deie putere Maiestății Voastre, ca să puteți suporta această nouă și nemărginită durere, și cu nemărginita sa îndurare să trimită în aceste triste și grele zile mîngăiere Maiestății Voastre; să binecuvinte pe Maiestatea Voastră cu sănătate și cu perseveranță, ca în împlinirea datorințelor de Domnitor să aflați mîngăiere și în neclătită alipire și fidelitate a *popoarelor* credincioase, către *popoarele* Maiestății Voastre, și între acestea *și noi*, în durată cea lungă a domniei Maiestății Voastre, plină de iubire părintească și constituțională, vedem garanția, că ele vor afla balsamul alinător în noua și nemărginită pierdere, care prin trecerea din viață a Domnitoarei noastre de vecinică amintire binecuvîntată, a Maiestății Sale Reginei Elisabeta, a zguduitor adînc, — dimpreună cu Maiestatea Voastră și cu augusta Casă domnitoare, — țeara întreagă, și pe toate *popoarele* credincioase ale Maiestății Voastre, și le-a umplut de amare dureri«.

Parastase.

Pentru repausul sufletului defunctei Împărătese-Regine, s'au celebrat serviciu divin și parastase solemne în toate bisericile noastre românești.

Despre decursul acestor triste festivități primim următoarele rapoarte:

Din comuna *Bruznic*, protopresbiteratul Lipovei, ni-se scrie:

La noi în comună a ajuns trista veste abia luni, la 12 Septemvrie st. n. Îndată s'au și arborat stîndarde negre pe toate edificiile publice, între sunetele clopotelor bisericești, cari s'au tras regulat de trei-ori pe zi până în ziua înmormîntării, cînd s'a celebrat înalte de amezi prin bravel preot *Mihail Rubinoviciu*, o liturgie pentru sufletul răposatei Împărătese-Regine.

După amezai la ora înmormîntării s'a celebrat un parastas solemn împreună cu rugăciunile deslegării. La ambele rugăciuni, armonioase răspunsuri și cântări funebre le-a executat corul vocal din loc sub dirigența învățătorului Titus Popescu.

Di preot Rubinoviciu, a jînut o frumoasă cuvîntare. La acest act solemn au luat parte și antistia comună, și aproape toți oamenii din comună.

Din Frata ni-se scrie:

În comuna *Frata-de-Câmpie*, Sâmbătă, în ziua înmormîntării, di preot gr.-or. *Sofroniu Adam* a servit un parastas în biserica gr.-or. la orele 10 a. m., fiind de față antistia comună și un mare număr de popor condolent.

Au fost arborate și mai multe stîndarde de doliu.

Deși avem mai multe prăvălii în comună, cu toate acestea numai pe prăvăliile românești s'au arborat drapelul de doliu, ear' pe ale Jidanilor nu, ceea-ce a scandalizat întreg poporul din comună.

LIBERTATEA

de

JOHN STUART MILL.

— Traducere de Teodor V. Păcășian. —

II.

Libertatea cugetării și a discuțiunei.

(Urmare).

Chiar și biserica cea mai intolerantă, biserica romano-catolică, cînd e vorba de vre-o canonisare ascultă cu pațiență observațiile »advocatului diavolului«. Cel mai sînt dintre oameni nu ajunge această tîrzie onoare, decât cunoscînd și preocupînd ceea-ce are diavolul să-i obiectioneze. De nu era permis să se tragă la îndoiială teoria lui *Newton*, omenirea nu ar fi avut niciodată deplina încredere în veritatea ei, pe care o are astăzi. Cele mai sigure contemplațiuni ale noastre n'au basă mai solidă decât convingerea, că au fost todeauna expuse examinării lumi.

Dacă provocarea nu se acceptează, ori se acceptază dar' atacul nu succede — adevărat că de convingere stăm încă foarte departe, dar' am făcut cel puțin tot posibilul ce-l permitea starea existentă a minții omenesci. N'am negles nimic ce putea da ocaziune adevărului ca să ne ajungă. Dacă rămân barierele deschise, putem spera, că se va găsi un adevăr mai bun — dacă în general există — în momentul, în care spiritul omenesc îl va pute prinde. Până atunci însă avem dreptul să credem, că ne-am apropiat de adevăr atît de mult, cum numai se poate în zilele noastre.

Aceasta e suma convingerilor pe cari le poate cîștiga o ființă păcătoasă, și aceasta e singura cale pe care le poate cîștiga.

E curios, că noi primim admisibilitatea argumentelor pentru libera discuțiune, dar' totodată ridicăm pretențiunea, că discuția să nu fie dusă la *extrem*. Nu se ia în seamă, că dacă nu sînt motive pentru cazul *extrem*, nu sînt nici pentru alte casuri, pentru nici un cas.

E curios mai departe, că nimeni nu-și aroagă infalibilitatea, ci concede, că discuțiunea trebuie să aibă loc asupra tuturor chestiunilor; dar' crede earăși, că anumite principii și teorii nu pot fi trase la îndoiială, de oare-ce sînt prea sigure, adecă: fiindcă omul e sigur că ele ar fi sigure.

A declara, că o afirmare e sigură, pe cînd există cineva care ar pute trage aceasta la îndoiială dacă i-ar fi permis, — și a denega permisiunea aceasta, e tot una cu imaginația, că noi, și aceia cari sînt de acord cu noi, sîntem judecători peste conștiință și putem judeca fără să ascultăm partea contrară.

În zilele de astăzi, descrie de »*necredulitate și pline de dubiositate*«, cînd oamenii se simțesc siguri, nu atît pentru-că opiniile lor sînt adevărate, ci pentru-că n'ar ști ce, se înceapă dacă nu le-ar ave, — se bazează apărarea unei păreri contra atacurilor publice, nu așa de mult pe *veritatea*, cît mai mult pe *importanța* ei pentru societate.

Cronica zilei.

Sibiu, 22 Sept. n.

Maiestatea Sa a dat din casseta proprie 200 fl. pentru edificarea bisericii gr.-cat. din Szarazpatak.

Societatea de lectură a studenților din Blaj, clasa VII și VIII. gimn., și-a ținut ședința de constituire duminică, în 18 Septembrie n. alegându-se președinte: Iosif Vancea clasa VIII., secretar Aurel Bănuț clasa VIII., bibliotecar Ioan Bălan clasa VII., vicebibliotecar Beniamin Rus clasa VII., notar Ioan Maior clasa VII., controlor Ioan Negruț clasa VIII. Societatea stă sub conducerea dlui profesor Alexiu Viciu. În comisiunea criticătoare au fost aleși: T. Turcu, N. Vlaic și I. Popa cl. VIII.; I. Dicu, I. Chindriș și O. Popa cl. VII.

Memoriile împărătesei Elisabeta. Ziarul »Conte« din Paris scrie, că Maiestatea Sa împărăteasa Elisabeta a autorizat pe dăminele sale de onoare, ca după moartea ei, să-i publice memoriile. Acestea în mare parte constau din impresiuni de călătorie, și publicarea lor se va și începe în curând.

Manifestul Monarchului. Manifestul dat către popoarele Sale, de Maiestatea Sa Monarchul nostru, a fost tipărit pe placate mari și afișat pe străzile Budapestei.

Comisarul de poliție și ministrul Perzel. »Gazetei« i-se comunică din Viena următoarea înțelegere petrecută cu ocaziunea înmormântării împărătesei: Ministrul unguresc de interne voia să treacă cordonul, din apropiere de biserică palatului, ca să răsească în altă parte, dar a fost oprit. Protestând, a venit comisarul de poliție și i-a spus din nou, că nu se poate trece. — »Trebuie să știți«, zise dl Perzel, »că sunt ministru unguresc«. — »Ea« eu, răspunse funcționarul polițienesc, »sunt comisar de siguranță și am ordin să nu las pe nimeni să treacă, de ar fi chiar și ministru unguresc«. — Dl Perzel a trebuit în urmă să se supună sorții de a fi tratat pe picior egal cu orișicare altul din public.

În contra anarhiștilor. Goana în contra anarhiștilor s'a început cu mare zel. În Fiume au fost arestați doi anarhiști foarte periculoși. În Barcelona au fost prinși 10 anarhiști, membrii unei societăți secrete. În Geneva s'a pertrat de curând procesul unui anarhist cu numele Niu-Pablo, care cu ocaziunea unei greve de muncitori, a puscat, fără a-l nimeri, asupra unui polițist. Tribunalul, sub impresia atentatului căruia i-a căzut jertfă Maiestatea Sa împărăteasa Elisabeta, pentru a da exemplu aspru pentru ceilalți anarhiști, l-a condamnat la 6 ani închisoare grea.

Monumentul lui Gr. Alexandrescu, ridicat la Tirgoviște, se va inaugura în luna lui Octomvrie.

Statutari sistat. Statutul din Galiția, despre care am scris și noi la timpul său, în urma unei ordinațiuni ministeriale s'a sistat începând cu 21 Sept. n.

Rectificare. Conferența dlor membri ai clubului municipal din comitatul Sibiuului se va ține Vineri, în 23 Sept. n., la 5 ore p. m., ear' nu la 3, după-cum s'a publicat din eroare în numărul nostru de ieri.

Marce postale nouă. Guvernul a proiectat mai de mult punerea în circulație a noilor marce postale. Până acum comisiunea exmisă spre acest scop nu era de acord în ce privește modelul. În zilele trecute, ajungând la o înțelegere în această privință, se speră că noile marce vor fi puse cât mai curând în circulație.

La universitatea din Cluj s'au înscris până acum 957 de ascultători. Computând și înscrierile ce se vor mai face ulterior, numărul ascultătorilor va trece peste o mie.

Tirg in Curte. Tirgul de țeară de toamnă în comuna Curte (com. Caraș-Severin) ni-se vestește că se va ține în anul acesta la 26 Septembrie st. n.

Femeie — monstru. În comuna Bladosinka din Serbia, o țărăncă și-a înveninat în decurs de o jumătate de an bărbatul, moșul, trei copii și alte trei rudeni. Acestea toate le-a comis, crezând că va rămâne moștenitoare peste toată averea, ca să poată trăi în belșug cu amantul ei, un ficior de țărăn timer.

Știri mărante. Notarul Krampotics Elek din Chișfalău s'a împuscat în cancelaria comunală.

— Alaltăieri plecând din Memel 29 pescari pe mare, în urma furtunei ce s'a ridicat, au pierit cu toții în valuri.

— În Ozora o ceată de tâlhari punând mâna pe gendarmul Moise Cocora, l-au ars de viu.

ECONOMIE

Revistă economică.

XVI.

— 10 Septembrie n. (Urmare).

Rețeaua căilor ferate se mărește aproape de necrezut. În anul 1892 rețeaua tuturor căilor ferate din toate continentele a avut o lungime de 654.528 kilometri. La sfârșitul anului 1896 deja avea o lungime de 714.998 kilometri. Dintre continente America are cea mai mare rețea (374.772 chilm.). Apoi Europa (257.203 chilm.), Asia (45.883 chilm.), Australia (22.372 chilm.) și Africa (14.798 chilm.). În Europa, Germania are locul prim, cu 47.348 chilm., apoi Franța cu 41.173 chilm., Rusia cu 38.642 chilm., Anglia cu 34.221 chilm., Austro-Ungaria cu 32.180 chilm.

Aici amintim, că edificarea tuturor liniilor ferate a costat 180.000 milioane franci până la finea anului 1896. Manipulația și susținerea căilor ferate ocupă peste 5 milioane de oameni. Numărul locomotivelor ce circulau până la finea anului 1896 era de 131.219, având o putere de 480 milioane cai.

Bilanțul comercial al monarhiei, până cu finea primelor 7 luni a anului curent este pasiv cu 68.6 milioane florini. În anul trecut pe același timp era activ cu 15.2 milioane florini. În anul curent importul a crescut până la 502.1 milioane florini, pe când exportul a scăzut la 433.5 milioane fl.

(Va urma).

Pentru economii nostri.

(Căștigare de cunoștințe).

Prin rescriptul seu dto 26 Martie c. nr. 72.321, înaltul minister reg. ung. de agricultură, având în vedere, că pentru căștigarea și răspândirea cunoștințelor economice, cel mai bun mijloc este înțelegerea proprie, dorește a da proprietarilor mici dela sate prilej de a cerceta în grupe și pe cheltuiala statului, întocmirile economice de pe lângă herghelile de stat din Mezőhegyes, Kisbér, Bobalna și Făgăraș.

Cu privire la aceste excursiuni se observă:

1. La excursiuni pot lua parte singur proprietarii mici dela sate, în grupe mici și sub conducerea unui om de specialitate (proprietar sau veterinar).

2. Cheltuielile de călătorie (prețul de jumătate pe clasa a III-a) până la întocmirea economică și înderăt, le anticipă Reuniunea, căreia i-se vor restitui prin înaltul minister.

3. Cheltuielile de călătorie până la stațiunea, de unde vor pleca proprietarii, le vor suporta acestia, ear' dela stațiunea cea mai apropiată de întocmirea (stabilimentul) economică și până la întocmire, le suportă întocmirea însăși.

4. Excursioniștii în timpul petrecut la slăbilitul vor primi întreținerea și încuadrarea în mod gratuit.

5. Direcțiunea întocmirii pe timpul petrecut la întocmire, numește un funcționar al seu, care să călăuzească pe excursioniști.

6. De organizarea grupelor de călătorie și de exoperarea favorului de călătorie, se îngrijește subsemnata Reuniune, care va încuștința de cu vreme direcțiunea întocmirii despre numărul celor-ce voese a călători și despre ziua plecării.

Cunoscând deaproape însemnătatea acestor excursiuni, ce numai folositoare pot fi din toate punctele de vedere pentru ori-care econom, am luat hotărârea de a întreprinde în luna lui Noemvrie a. c. o asemenea călătorie la întocmirea economică din Mezőhegyes.

Drept aceea ne adresăm cu rugarea către frații economi dela satele aparținătoare comitatului Sibiu, cari ar dori să iee parte sub conducerea noastră la această călătorie, să binevoiască a ne face cunoscută până la 3/15 Octomvrie c. hotărârea lor, cum și numele și comuna în care locuiesc și posta ultimă.

Când se vor fi înștiințat la noi spre călătorie cel puțin 30 de proprietari, îi vom vesti despre ziua plecării.

Din ședința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, ținută la 2/14 Septembrie 1898.

Dem. Comșa, V. Tordășianu, președ. secretar.

Tribuna Literară.

INFORMAȚIUNI.

»Familia«, revistă săptămânală, apare în Oradea-mare sub direcția dlui Iosif Vulcan. An. XXXIV., nr. 36 dela 6/18 Septembrie are următorul cuprins: Noaptea de Octomvrie, după A. de Musset, de Har. G. Lecca. — Coșul cu cireși, de Dumitru Cămpulunganu. — Gerhart Hauptmann, de Traian Mihailescu. — Împărăteasa-Regină Elisabeta ucisă. — Încă ceva, m. rog., de Vioara din Bihor. — Literatură. — Muzică și teatru. — Biserica și școală. — Ce e nou? — Din lume. — Căldindarul săptămânii. — Ilustrațiuni: Pe malul mării.

»Gazeta Săteanului«, revistă ilustrată enciclopedică. Anul al XV-lea, nr. 14 are următorul cuprins: Situațiunea lumii. — Desarmarea. — Născut mort. — Mexicul nou. — Îngregistrarea fotografică a mișcării, de Georges Brunell. — Rembrandt, de G. G. Orleanu. — Poesii populare, de St. Tușescu. — Pâne albă sau pâne neagră ca calități nutritive ale țării, de C. Fătușescu. — Despre alimentațiune. — Cloecrea naturală a paserilor de curte, de Paulina C. Conita. — Cronica agricolă. — Știri diferite agricole. — Buletin comercial. — Bibliografie. — Ilustrațiuni: Să desarmăm! — Ce chipuri frumoase! — Trei tipuri venețiene.

Abonamentele la »Almanachul învățătorului român«, care e deja sub tipar și va apăre cât mai curând, — s'au sporit în mod foarte îmbucurător.

Mă simt deci îndemnat a atrage atențiunea asupra acestei împrejurări și a ruga pe toți doritorii de a avé acest opor — la noi unic în felul seu — și îndeosebi pe frații colegi, că având în vedere numărul restrins de exemplare ce se vor tipări, să binevoiască a se însinua cât mai îngrabă.

Prețul unui exemplar abonat e 1 fl. plus porto postal.

Despre modul de procurare voui încuștința — îndată-ce a apărut Almanachul — pe fiecare domn abonent. Reșița-mont. (Resiczabánya), în 1898.

Iosif Velcean, inv. rom.

Bibliografie.

»ENCICLOPEDIA ROMÂNĂ«

editată sub auspiciile și din însărețirea »Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român«.

de

Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunei.

A apărut fascicolul X. al acestei mari și folositoare publicațiuni, adevă ultimul, cu care se încheie tomul I. A. — Copenhaga. Tomul întreg cuprinde 936 pagini, 10.401 articole, 9 harte, planuri și adnexe și 111 ilustrațiuni în text.

Faptul îmbucurător, că publicul cetitor primește o parte considerabilă din această valoroasă publicațiune, este o dovadă eclatantă, că lucrarea aceasta înaintează cu pași tot mai siguri și el fără îndoială va pute delătura pe deplin temerea ce s'a ivit la început în cercuri foarte largi, că »Enciclopedia Română« ca toate întreprinderile noastre literare de asemenea extensiune nu se va pute termina.

Fascicolul X. cuprinde articolele Clasa — Copenhaga. La acest fascicol se alătură foaia titulară, apelul comitetului Asociațiunei din August 1896, prefața la tomul prim, scrisă de directorul publicațiunei Dr. C. Diaconovich, lista autorilor »Enciclopediei« Române, consemnarea ilustrațiunilor, prescurtări și semne și Addenda et Corrigenda.

Dintre articolele cuprinse în acest fascicol amintim: Cloșca Ioan, Cluj, Coarda (T. Cerne), Cobălcescu, Cocrăscu, Cod, Codrescu, Cognac, Cojocna, Colonia, Colorante, Colori, Columbia, Comasarea, Comedia (M. Străjan), Comic, Comitat, Comuna, Conache Costache, Concert, Congregațiune, Congres, Conserve alimentare (Dr. Felix), Constanța (judet și oraș), Constantinescu Barb, Constantinopol, Conta Vasile, Conta-Kernbach Anna, Contabilitate, Convulsione.

Dintre ilustrațiuni remarcăm un admirabil tablou, reprezentând vederi din Constanța, precum noul port, statua lui Ovidiu, piața Independenței, promontoriul, biserica catedrală.

Scoarțele pentru tomul I. s'au deja lucrate și se pot comanda la editor cu prețul de 1 fl. (2.50 fr.) incl. trimiterea francată și recomandată.

»Enciclopedia Română« apare în extensiune de 30 fascicule de câte 6 coale de tipar (10 fasc. formează un tom) și va cuprinde în total peste 30.000 articole.

Publicațiunea se va termina în decursul anului 1900.

Abonamente se primesc la editorul W. Krafft în Sibiu și la toate librăriile: deposit general pentru România: Storck & Müller, București.

Prețul unui tom face: broș. fl. 10 — (resp. 25 frci), ear' legat 11.60 (resp. 28.50 frci).

„Lupta pentru drept“.

— Voci de presă. —

»Liberalul«.

„Trebuie să fim bucuroși când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

»Lupta pentru drept« e creațiunea acelu geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcășianu însă e mult superioară traducerilor anterioare, și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, având pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, ediție apărută cu un an înaintea morții lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stilul științific greoiu în întâia ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor nespecialiști în materie de drept.

„Naționalitatea“. Societatea noastră »Tipografia« a scos într'o elegantă broșură interesantul studiu de Max Nordau despre »Naționalitate«. Valoarea acestui studiu este cunoscută cetitorilor nostri, limbajul frumos în care »Rosmarin« al nostru a știut să-l îmbrace e gustat deja de cetitorii nostri, căci în »Tribuna« s'a publicat mai întâiu. V vorba era numai ca interesantele observațiuni originale ale genialului autor să nu rămână resfirate prin atâția numeri de ziar, ci să fie colectate într'un mănunchiu, mai accesibile la cetit și meditat. Aceasta a implinit-o »Tipografia« când a retipărit articolul din »Tribuna« în broșura de față. În estensiune de 40 pagini tipărite frumos pe hârtie fină, această prețioasă broșură se trimite francat pentru 25 cr. A se adresa la librăria »Tipografia« societate pe acțiuni în Sibiu.

La librăria »Tipografia«, societate pe acțiuni în Sibiu, se află următoarele cărți:

»Memorial«, Archiep. și Metropolitul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popa fl. 1.30
»Donna«, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu —28
»Critice« 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I. și II. a 2 fl. — cr. 4.—
»Povestile Banatului«, de Cățana —30
»Literatura popor. română«, de Gaster 2.50
»Introducere în Cărțile Testamentului vechiu și nou«, de Dr. Iuliu Olariu 2.50
»Cășitorul«, dramă în 2 acte de Livescu —50
»Studii Critice«, de Ghera. Vol. I. și II. a 2 fl. 20 cr. 4.—
»Higiiena română«, de Dr. Leo Mureșianu 1.—
»Izvoade«, de Demetrescu 4.—
»Trandafiri și violele«, de Pop-Rete-ganul —60
»Din Moldova«, schițe de Kotzebue 1.—
»Floarea din Firenze«, de Livescu —50
»Istoria Românilor sub Mihail-Vodă-Viteazul«, de Nicolae Bălcescu 2.—
»Trăvnițe«, 10 piese Slovești Vol. I. și II. a 1 fl. 50 cr. 3.—
»Scrierile părinților apostolești«, de Dr. Iuliu Olariu —70
»Merinde dela școală«, de Popa —60
»Despre influența împrejurărilor«, de Panaite Zosin —50
»Memorii din timpul războiului«, de Georgescu —88
»Pui de lei, poesii eroice, de Nețescu 1.—
»edite de gală 2.—
»Poesii«, de Macedonski 1.50
»Copii de pe natură«, de Negruzzi 2.—

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranță expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Sosiți în Sibiu.

În 22 Septembrie n. 1898.

Hotel »Impăratul Romanilor«: Baron Bornemiza, Horváth, Gellyén, din Ibașfalău, d-na Wittmann cu fiica din Viena, privatieri; Szirmay, Repper, Baehner, Tarnay, din Viena, Berger, Anheim, din Budapesta, Klein din Brașov, Negreiu din Rășnov, Lerson din Aussee, comercianți; Zikeli, veterinar din Neustadt.

Hotel »Neurhher«: Iancovici, comerciant din Rimnic; Schmidt voiajor din Budapesta; d-na Buchholzer cu fiica din Noerichiu.

Hotel »Meltzer«: Obendorf, privatier din Mediaș; Volkmann din Schönbach; Stenle, măcelar.

Dr. Vuia,

reîntors din Băile Herculane, și-a reînceput practica medicală în Arad, str. Sina, vis-à-vis de seminar.

[1765] 1—6

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 20 Sept. n. 1898

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până		dela	până
Grâu						
Bănățenească nouă	75	8.95	9.05	76	9.10	9.15
Grâu de Tisa	75	9.25	9.30	76	9.35	9.40
Grâu de Pesta	75	9.15	9.25	76	9.50	9.55
Grâu de Alba-Reg.	75	9.15	9.20	76	9.25	9.3
„Bacăia	75	9.15	9.25	76	9.5	9.55
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76	—	—
Săminte vechi ori nouă						
Săcară	prima	70—72	7.25	7.30		
Orz	de nutreț	60—62	5.45	5.90		
„	de vinars	62—64	6.25	6.80		
„	de bere	64—66	7.30	8.20		
Ovăș		39—41	5.60	5.90		
Cucuruz (porumb)	bănat.	—	5.80	5.85		
„	de altoi	—	5.25	5.30		
Meiu		—	12.25	12.75		
Hrîșcă		—	—	—		
Grân	Mart.-Apr.	8.60	8.71			
„	Sept.-Oct.	9.05	9.10			
Cucuruz	Main.-Iun.	4.47	4.49			
„	Iulie-Aug.	5.05	5.10			
Ovăș	Mart.-Apr.	5.33	5.35			
„	Oct.	—	—			
rodute diverse						
Sēm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—			
„	roșie	—	—			
„	rafinat	—	—			
Uns. de porc	dela Pesta	64.—	64.50			
„	dela țeară	—	—			
Slănină	sventată	—	—			
„	afumată	62.—	63.—			
Său		—	—			
Prune		—	—			
Licitar	slavon, nou	—	—			
„	bănățenească	—	—			
Miere	brută	—	—			
„	galbină străcurată	—	—			
Ceară	de Rosenau	—	—			

Bursa pietii din Sibiu.

Din 22 Septembrie n. 1898.

Hârtie-monetă română	Cump.	9.47	vend.	9.51
Lire turcești		—	—	—
Imperial (15 R. aur)		18.97		19.07
Ruble rusești 100 R.		128.50		127.25
Galbeni		5.59		5.64
Napoleon-d'ori		9.49		9.54
100 Marco germane		53.50		53.80
Livre sterling		11.90		12.—

Bursa de Budapesta.

Din 20 Septembrie n. 1898.

Renta de aur ung. 6 1/2%		—	—
„ „ 4 1/2%		—	—
„ ung. val. cor. 4 1/2%		100.25	
Imprumutul căilor ferate ung.		121.50	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)		122.50	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)		102.—	
Bonuri rurale ung.		98.—	
„ croate-slavone		99.—	
Obligațiunile desp. regalilor		101.60	
Imprumut cu premiu ung.		166.—	
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin		160.—	
Renta de hârtie austriacă		102.45	
„ de aur austriacă		102.25	
„ de aur austriacă		123.50	
Losuri austriace din 1860		160.25	
Acțiunile băncii austro-ungare		955.—	
„ de credit ung.		—	
„ de credit austr.		—	
Scrieri fonciare ale institutiunii de credit și economii »Albina«		102.—	
Argintul		5.69	
Galbeni împărătești		5.65	
Napoleon-d'ori		9.51	
Mărci 100 imp. germane		53.82	
London 10 Livre sterlingi		120.10	

Bursa de Viena.

Din 20 Septembrie n. 1898.

Renta de aur 8 1/2%	122.20
Renta ung. v. c. 4 1/2%	100.—
Imprumutul căilor ferate ung.	122.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	199.—
Imprumut cu premiu ung.	156.—
Lozuri pentru regularea Tiat și Seghedin	150.—
Renta de hârtie austriacă	102.45
„ „ argint austriacă	101.80
„ „ aur austriacă	123.30
Lozuri austriace din 1860	160.25
Aziunile băncii austro-ungare	955.—
„ „ de credit ung.	—
„ „ de credit austr.	—
Argintul	5.69
Galbeni împărțiteți	5.68
Napoleon-d'or	9.58
Mărci 100 imp. germane	68.92
London 10 Lătreu sterlingi	120 05

„DETUNATA“

instituit de credit și de economii, societate pe acții
in Bucium.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește
6% interese când termenul de abdicare este minimul de 6 luni.

La depuneri cu termen de abdicare mai scurt de 6 luni
solvătește 5½% interese după depuneri.

[965] 24—

Direcțiunea institutului.

Legea veterinară.

Atât primăriile comunale, cât și fiecare econom au trebuință
să cunoască legea numită **veterinară**. Dl Tormay Béla, secretar
de stat în ministerul de agricultură, a scos la lumină o explicare
poporală a legii amintite. În această explicare se vorbește pe larg
despre pasapoarte, de tirgurile de vite, de boalele lipicioase și multe
alte lucruri folositoare. Reuniunea agricolă română din Sibiu a tradus
această carte în limba română populară. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu
împărtășește economilor cele mai de lipsă cunoștințe
despre

LEGEA VETERINARĂ

BOALELE CONTAGIOASE

stând cu dinșii la sfat în lungile seri ale iernii.

De
Tormay Béla.

(184 pag. mari.)

Cartea costă 30 cr. (cu porto postal 35 cr.) și se poate cum-
păra dela

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Nr 3436/1898,

[1766] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de medic cercual
în comitatul Sibiului, cercul Mercurei, se scrie
prin această concurs.

Reședința medicului cercual este Mer-
curea, și aparține la cercul sanitar comunele:
Mercurea, Apoldul-de-jos, Amnaș, Ludoșul-mare
și Topârcea.

Emolumentele sunt următoarele:

1. Salar anual . . . fl. 800.
2. Bani de cuartir . . . „ 200.
3. Paușal de călătorie . . . „ 300.
4. Taxele stabilite.

Medicul cercual e edobligat a cerceta co-
munele aparținătoare de cercul seu și anume:
Apoldul-de-jos și Amnaș pe săptămână de
două-ori, Topârcea și Ludoșul-mare pe săp-
tămână odată și a ordina la orele prescrise.

Condițiunile statorite prin statut se pot
vedea la subscrisul în orele de oficiu.

Cereri concursuale întrușt în sensul
§. 9: I. 1883 și 143: XIV. 1876 au de a se
presenta pe lângă dovedirea funcțiunei de până
acum și cunoașterea limbilor până în 10 Oc-
tomvrie a. c., d. a. la 6 ore, subscrisului.

Mercurea, în 20 Septembrie 1898.

Pretorul cercual suprem:

Mangesius.

„TIPOGRAFIA“, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire“, *poesie* (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
„Dan“, *roman*, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
„Dan“, *roman*, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896,
2 volume à 32 cr. 64 cr.
„Din goana vieții“, ediția III. (1895) fl. 1.75
„Din goana vieții“, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
„Icoane sterse“, *nuvele*, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
„Un an de luptă“, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de *nuvele*:„În viltore“, *nuvele*, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia“, societate pe acțiuni, Sibiu.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserici și comune casse după înțelegere cu plătare în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăcii-mare Nr. 8.

[480] 28—

Diplomă de onoare.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Diplomă de onoare.

Se recomandă a executa următoarele:

OPURI și BROȘURI

Placate

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE CUNUNIE

Carte și epistole

Circulare și preț-curenturi

Note

Mare deposit
de cuverte, cerneală, recușite de scris,
ceară de pecetluit etc.

Comande din afară
se efectuesc repede.

Bilete de vizită
după plac și cerere

Mare deposit
de hârtie de scris și concept, precum și hârtie de
de epistole
cu plicuri în casete.

EDITURA „TRIBUNEI“ ȘI A „FOII POPORULUI“

Diferite cărți științifice și literare
Elegant legate sau broșurate.

Biblioteca populară a „Tribunei“

Dicționar
român-german i german-român.

Prețuri foarte moderate.

Strada Poplăcii Nr. 15.

Librărie românească în Sibiu.

Strada Poplăcii Nr. 15.